

крепено и недвижно, жилавникъ-тъ начнува да ся навива върху себе-си въ центра; тогасъ ся казва, че чловѣкъ навива часовника. Истото дѣйствие щяше бѫде, ако захлупити бѣха били закрѣпени и само въртеното да ся въртяше; обаче, въ тоязъ случай, верижката, че ся отвива изотгорѣ на буренцето, щяше остане недвижна, тѣй трѣба да ся върти кога клѣчката е въ покой, което и става както щемъ го изяснимъ: има единъ край отъ верижката заловенъ върху страната на буренцето, и другъ на сърдчанъ b, слѣдъ като ся е навилъ много пжти около буренцето. Както четырорѣбъстый край отъ въртеното на буренцето е задържанъ съ едно рѣбато колелце и едно крачиталце съ такъвъ начинъ, чото да го въспира да ся не върти, явно е, че като ся овре единъ ключъ въ четырорѣбъстата клѣчка на сърдчана, и ся завърти на приличната страна, верижката ще ся навие въ витъ дѣлбей на сърдчана, въ истото врѣмѧ като ся развие изотгорѣ на буренцето; и по то врѣмѧ кога тая работа стане, жилавникъ-тъ ще ся навие върху себе-си въ центра на буренцето, сирѣчъ, че той ще бѫде въ своето най-голѣмо opinionie, за да възвѣрне пакъ сърдчана. Бѣрзото движение, което опнатый въ всичката си сила жилавникъ щяше докара на сърдчана, въ назадия страна, въспрѣно е отъ върволовицата на колелцата и отъ колелцето на посрѣщеніе. Така, напримѣръ, голѣмото колелце d не ся държи отъ дебелый край на сърдчана, както строй-тъ ся вижда да го показва; обаче то кара едно крачитало и единъ жилавникъ отъ крачиталото, когато изъ отгорнето рѣбато колелце е заловено на сърдчана; отъ това слѣдва чо, по врѣмѧто кога единъ ключъ, овренъ въ клѣчката на сърдчана, навива часовника, и завива верижката въ дѣлбейти на сърдчана, доклѣ тя дойде до тѣнкий край на той сърдчанъ, крачиталото пушца изъ отгорѣ зѣбцити на рѣбатото колелце безъ да направи натискъ върху, и така остава голѣмото колелце d, което е въ покой, въ съобщеніе съ грѣбенакъ e, дѣто е поставенъ върху клѣчката на колелцето за минути; кога жилавникъ-тъ дѣйствува върху сърдчана въ противна страна, зѣбцити на рѣбатото колелце, като подпирать противо крачиталото, чо е заловено на колелцето, заякнувать това колелце повѣче отъ сърдчана, доклѣ голѣмый жилавникъ прѣеме нуждѫ да бѫде навитъ; това ся случава обыкновено единъ пжть всякой 28 или 30 часа; хората го навиватъ по навыкъ единъ пжть въ 24 часа.

Дѣйствісто отъ голѣмото колелце d върху грѣбенакъ e е о-назъ отъ дѣлагъ лостъ върху кѣсъ, сирѣчъ, това колелце има загубж; че онова, което грѣбенакъ-тъ добыва въ бѣрзина, той го загубва въ сила. Върху централната клѣчка на тоязъ грѣбенакъ e заловено е колелцето на центра f, което прави своето обрѣщаніе въ единъ часъ, както нѣкой може го види; това сѫще колелце прави да ся върти грѣбенакъ g върху клѣчката отъ третето колелце h, обаче съ загуба; зачто силата, която съобщава то на